

Poliser viktigare än radiosystem

"Polisens Tetra får begränsad kapacitet och katastrofal kostnad per kommunikation."

Tidningen Landstingsvärlden visste den gångna veckan att berätta att nu ska det via ett statligt bolag spillas ut 3-6 miljarder kronor på ett nytt eget mobilradiosystem, det så kallade Tetra.

Frånsett att Tetra varit en rejäl politisk såopera i många år – så många att tidens tand börjat gnaga på projektet – är spännvidden 3-6 miljarder intressant nog. Borde möjligen Riksrevisionsverket eller riksdagens revisorer ha synpunkter på denna noggranna beräkning?

Det finns inte så många samhällsfrågor med en bred gemensam uppfattning. Vårjårstodet brukar ibland med lite trixande ligga strax över 50 procent. Ofta är åsikterna så splittrade i en fråga att det räcker med ännu mindre enighet för politiska beslut.

Ett sådant undantag – med överväldigande stöd i opinionen – är att det behövs fler poliser på plats. Uppfattningen torde dock inte delas av de kriminella och knappast heller – att döma av dagsdebatten – av demonstranter som inte helt passar in i den fällan. Bland de allt fler små människorna som utsätts för ökande antal mer eller mindre småbrott är behovet djupt känt.

BÅDE I OPPOSITIONEN OCH HOS JUSTITIEMINISTERN finns stöd för fler poliser – om än med lite olika ekonomiska tillskott. Polisfacket anser emellertid att föreslagna anslag inte ens räcker till att återställa läget till mitten av 90-talet.

Om man, sent omsider, skulle kunna starta Tetra i dag, skulle det i alla bästa fall kunna vara i drift samtidigt med de fyra nya UMTS-näten 2004. Nät som kommer att täcka hela den bebodda ytan och som kommer att ge både full datakapacitet och rörlig bild till skillnad från Tetra. I Tetra-världen skulle säkert en polisbehöva ha både UMTS och Tetra. UMTS blir kraftfullt och samtidigt billigare, Tetra får begränsad kapacitet och katastrofal kostnad per kommunikation.

Det finns redan polisystem utomlands som baseras på GSM, det vill säga en teknik som det redan finns tre olika nät för i Sverige. De utländska lösningarna har kryptering och GSM-systemen kan utformas för prioritering av viss kommunikation. Forsök lär pågå med Telias nät, som har bäst geografisk täckning. Som komplement finns näst intill heltäckande NMT 450-nätet.

REDAN I DAG SKULLE POLIS OCH RÄDDNINGSTJÄNST kunna upphandla anpassade tjänster i maximalt fyra olika nät. Från 2004 i ytterligare fyra. Detta borde kunna ge lägre priser och valfrihet jämfört med ett nytt eget nät. Kanske går det då inte för polisen inom EU att använda Tetra gränsöverskridande. Om detta är ett måste, vilket återstår att bevisa, måste det ändå vara väsentligt billigare att bygga Tetra bara i gränzonen och använda GSM/UMTS i resten av landet. Även polisen inom EU i övrigt kommer ju att behöva UMTS för att kunna arbeta effektivt och internationell roaming fungerar sedan länge i GSM.

Allt som allt – hur många poliser skulle man få under hur många år för skillnaden mellan sex miljarder i investering med driftskostnader för Tetra och kostnaden för konkurrensupphandlad anpassad blåljusstjänst i GSM/UMTS. Medborgarnas prioritering borde vara uppenbar om de bara fick veta att tankar på egna radioextravaganser hittills verkar ha gått före poliser av kött och blod.

FÖRRETTEN, RRV OCH RIKSDAGENS REVISORER BORDE – när det gäller internationella spelplaner – ha mer att göra vid sidan av räddningstjänst, ambulans och polis. Varför inte titta lite på cost/benefit för Banverkets nya egna GSM-nät jämfört med upphandling i de kommersiella näten? Det är faktiskt bara Öresundsloken som klarar de olika elnäten i Sverige och Danmark. Om man måste byta lok kan man kanske också byta teleoperatör mellan Sverige och kontinenten i stället för att ha ett alldeles eget GSM.

När man ändå håller på, ta en titt på försvarets telenät. Några pengar att tekniskt uppgradera det lär kvarvarande beridna vaktparad knappast få. Dags att köpa semaforflaggor?

JAN FREESE

Vilhelm Moberg, till vänster, är en av Sveriges mest folkära författare. Men är han värd ett Nobelpris?

Vilhelm Moberg är överskattad

När årets Nobelpris i litteratur förkunnas, brukar reportrar – som sällan läser några böcker – rusa ut på gatan och fråga "folket" – som sällan läser några böcker – om rätt författare vann. Svaret blir oftast nej, eftersom sagda folk i allmänhet anser att priset i stället borde ha gått till Astrid Lindgren eller, postumt, till Vilhelm Moberg.

Är då Moberg så omätligt populär? Jag undrar. Visserligen läses nog Utvandrarsviten fortfarande flitigt, men det övriga? Det akademiska etablissemanget förhåller sig avaktande – i synnerhet för teoretiskt inriktade forskare är han förmodligen inte fin nog; samma synsätt torde gälla för kritikerna.

Men alltså: i de breda lagren betraktas Moberg som en orättvist förbisedd tolkare av den kärva svenska folksjäl. Personligen är jag totalt likgiltig inför hans författarskap. Visst. Utvandrarsviten står sig som en historisk dokumentation, men ser man till författarskapets helhet blir bristerna närmast pinsamt tydliga. Mobergs stil är grov och tråg, gestalterna inte sällan endimensionellt tecknade, romantiken i enklaste laget.

En mycket dålig bok

Men visst. Moberg är värd en levnads-teckning. En sådan har åstadkommit av en engelsk litteraturforskare, Philip Holmes och heter *Vilhelm Moberg. En introduktion till hans författarskap*. Det rör sig som titeln antyder om en kombinerad verks- och levnadshistoria. Tyvärr är det en mycket dålig bok, därtill dåligt översatt (lägg därtill ett fånigt förord av ordföranden i Vilhelm

Moberg-sällskapet som i egenskap av delutgivare varmt rekommenderar verket) av Ylva Hellerud. Inte heller Holmes är någon vidare stilist och för att göra sina enkla teser litet mer auktoritativa strör han in litet fina ord där fullgoda svenska finns.

Gott om spöken

Detta är synd, ty det finns en hel del kring författarskapet värt att diskutera. Rättsröteaffärerna till exempel. Holmes, som sannerligen inte är någon Sherlock, förmedlar den gängse bilden av Moberg som ljusets riddarvakt. Och nog fanns det en hel del av överhetens skumrask att gräva i (fast en betydligt jämfört med det som existerar i dag) och Mobergs insatser hade sina förtjänster. Men Holmes liksom så många andra glömmer att det fanns gott om spöken – vilka som bekant inte finns – i "affärerna" och nog så unka pustar av homofobi. Sådant diskuteras sällan, eftersom riddarens landsdragning hamnat i den allmänna folkmytologin.

Upproriskt radikal

Den ideologiska personen Moberg är ganska fascinerande. Det går inte att sätta honom i någon partifälla. Snarare representerar han ett slags uråldrig,

Litteratur

Vilhelm Moberg. En introduktion till hans författarskap
Philip Holmes
Carlsson

upprorisk radikalism där vi anar Dacke och Engelbrekt, en radikalism som avspeglar sig i författarens minst sagt diskutabla svenska historia som emellanåt får Lindqvists excesser att framstå som modesta.

Fullföljer inga uppdrag

Denna typ av knutna-nävar-bonde-upproriskhet visar sig också i Mobergs klunga inställning till USA: avsky mot brutalitet och otglad kapitalism, men beundran för den folkliga vitaliteten, demokratis överlevnadsförmåga (vad skulle Moberg ha ansett om dagens gatstenvänster?) och individens åtminstone relativa frihet. För hans utvandrare framstår USA som (och blir till sist) möjligheternas land och så såg nog Moberg det också. USA hade förvandlats till en myt – där kunde det förverkligas som inte kunde förverkligas i det förstelnade Sverige. Mytens USA glider på ett märkligt sätt samman med det mytiskt-historiska Sverige.

Holmes har många uppdrag men fullföljer dem aldrig. Vissa skulle ha förtjänat att belysas. Finns det till exempel inte inslag av Blut und Boden i Mobergs ständiga idealiserande av jorden och den idog och ihärdige odalmannen? Moberg är ju i så fall inte den förste vänsterförfattaren som hängivit sig åt dylikt.

Den hängivne Mobergläsaren kan således ha glädje av Holmes bok som en snabbrepetition av verket. Det är väl det bästa man kan säga om boken.

MATS GELLERFELT